

1/2/2024

Kypr patří společně se Sicílií a Sardiníí ke třem největším ostrovům ve Středoziemním moři. Pro své celoroční teplé klima, velmi vysoký počet slunečných dnů, historické památky, krásné a křišťálové moře a také několik hezkých golfových hřišť je vyhledávaným dovolenkovým cílem mnoha turistů.

Ostrov (jeho řeckou část) jsem poprvé navštívil asi před dvaceti lety a byl to nevšední zážitek. Legenda vypráví, že se zde zrodila starořecká bohyně krásy Afrodita. Když místní průvodce barvitě líčil naší malé skupince na pláži, jak se zde bohyně vynořila z pěnového oparu křišťálového moře a zcela nahá vstoupila bosou nožkou na písek, jeden z přítomných mužů se neudržel a kňouravě pronesl: „To je sice hezké, ale já jsem tady u toho bohužel nebyl.“ Vzhledem k tomu, že dotyčný měřil asi metr šedesát a nebyl zrovna adeptem na finálové umístění v soutěži krásy, tak tento výrok způsobil bujaré veselí přítomných dam, některé na to, jako moje žena, vzpomínají dodnes.

Historie Kypru je velmi pestrá a místo má jedno z nejstarších osídlení v Evropě. Tento bohatý ostrov nejen svou klíčovou geografickou polohou po staletí přitahoval zájem mocností a dobyvatelů. Vystřídali se tady Asyřané, Peršani, Makedonci, Ptolemaiovci z Egypta,

Římané i Byzantinci i křižáci putující do Svaté země. Více než tři sta let zde vládl francouzský rod Lusignanů a po nich přišla stoletá dominance Benátčanů. Poté co Osmané dobyli Konstantinopol a později Egypt bylo jen otázkou času, kdy se zmocní také blízkého Kypru. Následovalo více než třistaleté období nadvlády Turků, které skončilo až v roce 1878, kdy se ostrova hrou mocností zmocnila Británie, která zde

byla až do roku 1960. Vyhlášení nezávislosti vzniklé Kyperské republiky předcházely několikaletý ozbrojený odpor místních řeckých a tureckých nacionalistů. I po vyhlášení Kyperské republiky ale pokračovalo napětí mezi Turky a Řeky, kterých zde žije většina (asi 78 %) a kteří si nárokovali historicky připojení ke své domovině. A tak za vlády vojenské junty v Řecku došlo na Kypru k vojenskému puči, jehož cílem mělo být připojení

k Řecku. President Makarios odstoupil a odešel do exilu. Na to reagovalo Turecko vysláním invazních jednotek na sever ostrova. Situace byla napjatá a nepřehledná, musely zasáhnout mocnosti. Situace byla o to překérnější, že jak Řecko, tak Turecko jsou státy NATO. Na linii bojů vznikla Zelená linie hraniční linie, kterou obsadily a dodnes zde jsou mezinárodní jednotky OSN. Zelená linie rozděluje i hlavní město Nicosia. Neúspěšný puč vedl nakonec i k pádu vojenské vlády pevninského Řecka a návratu republiky. Na severu zůstal kontingent asi dvaceti tisíc tureckých vojáků, který má garantovat práva kyperských Turků. Po několika dalších letech marné snahy o nějakou dohodu došlo nakonec v roce 1983 k vyhlášení nezávislé Severokyperské republiky, kterou ale kromě Turecka neuznal žádný jiný stát. Turecká část představuje asi třetinu plochy ostrova. A dodnes je vidět, že celý sever je na Turecku a jeho penězích zcela závislý. Na jih bylo přestěhováno asi sto padesát tisíc Řeků a na sever asi padesát tisíc Turků. Během svého pobytu jsme viděli několik vylidněných vesnic na jihu. Na ostrově se nachází stále asi pět tisíc britských vojáků na dvou základnách v jižní části – Akrotiri a Dekhelia. Přes nevyřešené uspořádání byl Kypr v roce 2004 přijat do EU, v severní části ostrova byla legislativa EU pozastavena. Země je také členem Commonwealthu.

Kyperská republika byla dlouho a stále je vyhledávaným daňovým rájem. Dříve se dalo za splnění jistých podmínek dostat až k nulovému daňovému zatížení. Po vstupu do EU již to tak výhodné není, daňová kvóta je kolem deseti procent. To je pořád pro určité druhy podnikání a při vhodné velikosti businessu daleko výhodnější než v ČR (od roku 2024 sazba DPPO 21 %). Místní vláda dlouhodobě prodávala tzv. zlaté pasy velmi bohatým lidem z různých částí světa, kteří tak profitovali na výhodách kyperského občanství. Nejvíce je jich z Ruska, ale i z Ukrajiny, Číny, Dubaje atd. V roce 2019 došlo z popudu EU ke změně zákona, který upravoval podmínky získání tohoto občanství. Na off shore businessu se živí stovky advokátních kanceláří, které jsou soustředěny hlavně v Limassolu a generuje to velké příjmy pro státní rozpočet.

Kypr je v současnosti spolu s Maltou a Irskem jedinou zemí EU, kde se jezdí vlevo (poté co nás Velká Británie svým brexitem ponechala svému zelenému a jinému osudu). Kypr se svým tyrkysovým mořem a historickými památkami je každoročním lákadlem pro velké množství návštěvníků. Před rokem 2019 to podle oficiálních statistik bylo až čtyři milióny turistů, po menším covidovém propadu se toto číslo opět přibližuje číslům před epidemií. Destinace je velmi bezpečná. S platným českým pasem je možné bez problémů cestovat i do severní turecké části ostrova, koneckonců je to stejné jako do Turecka, kde nepotřebujeme vízum. Na Zelené linii ale čekejte hraniční kontroly.

Hlavně za horkého léta směřují návštěvníci k nádherným plážím ostrova. Domorodci mají tepla dost a mají pro svoji dovolenou nejraději chladnější hornatou oblast v centrální části s nejvyšší horou Olympos (skoro 2000 m.n.m). Největším překvapením je narazit při okružní cestě ostrovem na tabuli Kyperského lyžařského klubu, ač je to k nevíře, opravdu se zde během zimy hodně lyžuje.

Každá vládnoucí země a dynastie, které v minulých více než třech tisících letech Kypr ovládaly, zde zanechala nějakou stopu a můžete to vidět na řadě míst. Rozhodně nepřehlédněte antické vykopávky v Kourionu a městečku Salamis, horskou vesničku Omodos s úžasnými výhledy a vínem a magické Sea Caves – skalní útvary mořských jeskyní. Ve většině měst narazíte na mešity a pravoslavné kostely, na severu se zastavte u troskek hradu sv.Hilarion a velmi pěkná je historická Kyrénia. Sever a především jeho pobřežní část,

vás zaujme velkým počtem malebných míst s množstvím borovic a olivovníků a nádhernými skalnatými kopci v pozadí, odkud jsou překrásné výhledy na mořské pobřeží.

Jeden z dobrých způsobů, jak poznat cizí zemi, je ochutnat její kuchyni. Ta kyperská opravdu stojí za to. Je středomořská a je mixem kuchyně řecké, turecké (i orientální) a někteří říkají že i britské. Já tomu britskému gastronomickému vlivu moc nevěřím, Britové mají (když to zjednoduším) jenom fisch and chips, puding a skotskou jitrnici, kterou jednou při jednání G7 v Gleneagles dehonestoval tehdejší francouzský prezident Chirac a bylo z toho v médiích pozdvižení. Na druhou stranu Britové obohatili svět spoustou jiných věcí a myslím si, že tu vlastní ani moc nepotřebují. Moji londýnští přátelé mi před léty říkali, že jenom v Londýně je asi tisíc indických a tisíc asijských restaurací, nemluvě o jiných, takže proč si kazit chuť skotskou jitrnicí. A ta řecká i turecká jídla jsou tak vynikající, že by byla škoda to ředit ještě něčím jiným.

Kyperská kuchyně je skvělá a pokud ji chcete co nejlépe poznat tak si dejte „mezedes“. Meze (množné číslo mezedes) je soustavou předkrmů, bývá jich od čtyř do čtyřiceti. V případě

svatby i šedesát. – pestrou kombinaci nejrůznějších kyperských předkrmů – některé s masem jiné bez masa jen se zeleninou. Můžou se jich kombinovat i desítky, záleží co vydrží vaše tělo. Byli jsme v Limassolu v jedné dobré restauraci, byli jsme čtyři a dali si jich asi dvacet. Bylo to skvělé a nic dalšího objednávat už nebylo třeba. Podle mě je to to nejtýpčtější pro zdejší gastronomii, která má samozřejmě řadu dalších specialit – vyhlášené polévky, hlavní jídla jako např. afélia (vepřové marinované v červeném víně), kleftiko (pečené jehně připravované v římském hrnci), různé špízy, kebaby, samozřejmě ryby a mořské plody apod. Pestrost kyperské historie se zde promítla i do neuvěřitelné rozmanitosti zdejší kuchyně. K tomu slušná místní vína, za světovou kolébku pěstování vína se považuje Gruzie a Armenie, odkud se to šířilo dále, do Evropy údajně nejvíce přes Kypr. Traduje se, že i za vznikem jedné z nejslavnějších vinařských oblastí Champagne ve Francii stála vinná réva dovezená Lusignany z Kypru. Nejznámějším kyperským vínem je sladká Commandaria, které je považováno za nejstarší sladké víno na světě. Ale doporučuji ochutnat i ostatní velmi dobrá kyperská vína, zejména ta suchá.

Golf na ostrově

Na ostrově je asi deset hřišť, ale pokud nás zajímají nejlepší osmnáctky, tak se výběr zúží na čtyři velmi dobrá hřiště na jihu – Minthis, Elea, Secret Valley, Aphrodite Hills PGA National a další možná nejlepší ze všech – Korineum, které se nachází v severní turecké enklávě. Všechna tato hřiště mají vysoký rating, jsou nadprůměrně udržovaná, mají dobré gríny a kvalitně střižené ferveje. Hřiště na jihu jsou nejrychleji dostupná z Paphosu, kde je mezinárodní

letiště a v blízkém okolí dostatek velmi dobrých hotelů. Řadu let zde jezdí hodně golfistů z Evropy včetně spousty Čechů a na internetu najdete dostatek detailnějších informací, proto se tomu tady nebudu více věnovat. Detailněji naopak popíšu v další části tohoto povídání méně známé hřiště Korineum, které považuji z různých důvodů za asi nejkrásnější na ostrově. Tohle mínění se mnou sdílelo i několik anglických hráčů, rezidentů na ostrově, s nimiž jsem týdenního pobytu hrál.

Další hřiště IGCN je u Nicósie v oblasti Zelené zóny u letiště, kde jsou umístěny jednotky OSN. Ve výstavbě je Limassol Green GC, které by mělo být otevřeno v létě 2024. Ostatní hřiště (celkem asi 10) jsou méně kvalitní nebo devítijamková.

Britové, kteří ostrov okupovali skoro sto let až do roku 1960 se samozřejmě zasloužili o rozvoj této hry i tady. Říká se a potvrdilo se to minimálně v posledních sto padesáti letech, že tam, kde vstoupila noha britského vojáka a obchodníka, tam vždy najdete botanickou zahradu, dobrý právní systém, velkou knihovnu, nadprůměrnou úroveň služeb (oni to ty domácí opravdu naučili) a v neposlední řadě i golfové hřiště. Naproti tomu po Francouzích ve světě až na výjimky jako je francouzská Kanada, nezbylo skoro nic. I když vlastně Angličané jsou od časů normanského Viléma Dobyvatele, také vlastně také poloviční Francouzi. Aspoň z dálky to tak vypadá, anebo spíše Vikingové soudě podle vikingského krále Rola, který dostal Normandii od francouzského krále lénem a rozhodl se konečně usadit.

Možná nejzajímavějším místem na severu je Kyrenia (turecky Girne, řecky Lefkosa), velmi pěkné historické město s pevností a starým přístavem. Má několik desítek tisíc obyvatel a hned tři university, takže pokud nejsou prázdniny, navyšuje tady výrazně patnáct tisíc studentů počet místních obyvatel. Je příjemné se projít z centra přes staré historické centrum až k přístavu. Hned na začátku uvidíte impozantní kruhovou středověkou obrannou věž z éry Lusignanů. Najdete zde bezpočet nejrůznějších dobrých a ještě lepších hotýlků, kavárniček a restaurací. Mezi nejlepší patří Liman a Nime. Prolínání historie je dobře vidět, když míjíte mešitu Agha Cafer, v blízkosti je pravoslavný kostel sv. Michaela a

nedaleko (pro zdejší vojáky) anglikánský kostel sv. Andrewa. V přístavu imponující pevnost se dvěma majáky, dá se k nim projít malou procházkou vedle moře. V malém přístavu kotví neustále spousta lodí včetně i větších plachetnic. Nahoře nad pevností narazíte na osmanskou baziliku Baldöken a hřbitov a hned vedle vodní cisterna Esseyid Emin, která dávala obráncům města v těžkých časech šanci na delší přežití.

Ceny jsou zde turisticky příznivé, řekl bych o něco nižší než u nás doma. V jižní části ostrova, kde je více Britů i turistů z Evropy jsou ceny poznatelně vyšší hlavně v nejlepších restauracích a hotelech. Kypr je vzhledem k celoročnímu dobrému počasí i vcelku dobrým cenám realit (sever je výrazně levnější), oblíbenou destinací pro delší i stálý pobyt mnoha Evropanů, kteří si zde kupují nemovitosti. Nejvíce je zde Britů, ale i hodně Skandinávců a Holanďanů. Po rozdělení ostrova se viditelně chudší sever mohl spolehnout pouze na pomoc a investice z blízkého Turecka. Byl jsem překvapen, jak moc se tady v současnosti hlavně u moře staví a vzniká spousta nových hotelů, ale i apartmánů a domů, které nejvíce kupují bohatší důchodci z Velké Británie, Holandska a Skandinávie, kteří zde valnou část roku žijí.

Na Kypr můžete přiletět různými způsoby. Nejvíce návštěvníků létá do jižního Paphosu, kde je největší hustota turistických letovisek. Když letíte spíše na sever a třeba z Prahy, můžete použít Turkish Airlines a přistát na letišti Ercan s jedním mezipřistáním v Istanbulu. Já nejraději létám z Vídně pokud možno po Evropě přímým letem a tady existuje přímá linka do Larnaky. Letišti v Praze se od jistých časů vyhýbám, létám už více než padesát let, mnohokrát za sportem ze starého terminálu a co postavili nový terminál, tak si pamatuji, jak tam někteří podnikatelé „zlatokopové“ prodávali po otevření espresso za 250.-Kč a bagetu za 300.-. Dnes je to o trochu lepší ale ne moc. Letenky z Prahy hlavně přes Travel service jsou v létě i 2 x dražší než z Brna (Vídně), spojují je ve srovnání s Vídní poznatelně méně, nejvíce je to vidět u destinací mimo evropská hlavní města. Taky si pamatuji mnoho let rozkopanou dálnici, kdy bylo nutné přijet do Prahy nejlépe i den dopředu v případě velmi důležité cesty a cesta z Brna tady na letiště trvá tak o hodinu déle než do Vídně. A také servis a počet otevřených restaurací apod. ve Vídni je o mnoho lepší. Když se ocitnete v Praze v okrajových okrajových hodinách brzy ráno nebo večer po 22 hodině, tak je situace s restauracemi často tristní, vzpomínám na odlet, kdy jsem si v poslední otevřené kavárně chtěl dát espresso, ale neuspokojili mě, protože se jim pokazil automat. Takže z Prahy letím jen, když není jiná možnost.

Tady jsme přiletěli do Larnaky a naším cílem byl hotel (a stejnojmenné hřiště) Korineum na severu, něco přes hodinu jízdy autem. Hotel pro nás poslal smluvní firmu s limuzínou. Starší sympatický řidič nás naložil a frčeli jsme na sever. Mezitím mu neustále opakovaně telefonoval a vyrušoval ho jeho šéf, až se náš průvodce neubráníl poznámce: „Šéf mě má rád, kdybych byl žena, tak se se mnou ožení.“ Asi v polovině cesty mu šéf volal, že mu jede naproti, dá mu svoje auto a jiný úkol na letišti a do hotelu nás odveze sám. Ta se taky stalo, přesedli jsme si, vyměnili jen řidiče a za pět minut někdo volá: „Šéfe, nedal jste mi klíče od auta, stojím tady u silnice a nemohu odjet.“ Bylo to pro nás docela veselé a museli jsme se rychle vrátit.

Po letech jsem se rozhodl na Kypr vrátit a podařilo se to na podzim loňského roku. Vydali jsme se tentokrát jet na sever. V golfovém Beleku, kde jsme obvykle několikrát ročně, jsem v jednom z nejlepších zdejších hotelů Kaya Palazzo, viděl upoutávku na jejich právě otevřený stejnojmenný nový hotel (a kasino) v severní části ostrova. A věděl jsem, že CK Bilyana, se kterou do Turecka většinou jezdíme, nabízí i pobyt na hřišti Korineum, které je spíše méně známé, ale mělo docela dobrý rating i osobní hodnocení. Pak jsem zjistil, že z hotelu Kaya Palazzo je to ale na golfové hřiště tak tři čtvrtě hodiny autem a rozhodl jsem se neztrácet denně tímto golfovým přejížděním každý den tolik času. A bylo to myslím dobré rozhodnutí. Objevil jsem pro mě nový, velmi dobrý téměř butikový hotel přímo u hřiště,

které bylo tak malebné a úchvatné, že jsem tomu ani nemohl věřit. Věřte mi, není moc hřišť na světě včetně těch nejlepších, které chcete hrát s radostí celý týden a to každý den znovu a znovu. Mírně zvlněné, trochu do kopce, trochu z kopce, hodně po rovině a hlavně každá jamka pěkná a

úplně jiná. A některé úplně úchvatné. K tomu turecký maršál s dvacetiletou praxí na Angličany řízených hřištích, výborné gríny, dobře strážené ferveje, občas těžší překážky často i ty vodní. Hřiště je docela obtížné a kopcovité. Naposledy jsem podobné takové hřiště hrál na Algarve u Lagosu a jmenovalo se Boavista. Ze slunečné klubové terasy jste vpravo viděli blízké blankytné moře a před

sebou a vlevo několik úchvatných jamek. Pár kilometrů vzadu čnělo vysoké skalnaté pozadí s vyčnívající horou, která vypadala úchvatně jako Le Morne v severní části ostrova Mauricius, takže jste měli dobrý pocit, že nemusíte letět až tak daleko a ušetříte za letenky. A připadali jste, si jak na Constance Belle Mare Plage. Všechny jamky byly krásné a dvě byly naprosto úchvatné. Tříparová jamka číslo čtyři (Besparmak) ze žlutých 183 metrů přes rokli do mírného kopce, vlevo a vpředu hluboká skalnatá rokli, vpravo borovice. Bud' jste dali odpal přes hlubokou rokli na grín, chtělo to minimálně 140 metrů carry nebo jste využili asi sto metrů vzdálenou mýtinku s fervejí a mohli jste hrát třeba dvakrát wedží. A hned za ní jamka pět (Vertigo), par 5, ze žlutých 415 metrů, levý dogleg. Odpaluje se z vysokého kopce, na grín z odpaliště je to přímo možná tři sta metrů přes obrovskou rokli a ti nejlepší to občas zkusí. Jinak se to hraje rovně dolů z kopce, pokud nedáte odpal přes dvě sta metrů, tak si zhoršíte úhel pro druhou ránu ke grínu nebo na grín. Vpravo skalnatý kopec, vlevo další kopec, takže když se netrefíte rovně na fervej,

máte často problém míč najít. Ale z vysokého mužského odpaliště úchvatný neopakovatelný adrenalinový výhled.

Hřiště bylo otevřeno v roce 2007, hotel o dva roky později. Hřiště designovali David Hemstock s Peterem Harradinem a opravdu stojí za návštěvu. Celý týden jsme s někým ve flajtu hráli, většinou z Angličany, kterých je tady spousta a většina se shodla na tom, že Korineum je nejlepší zdejší hřiště. Hřiště měří ze žlutých kamenů 5655 metrů, je par 72. Buggy stojí 35 EUR, trolley 5 EUR, fee záleží na ročním období. Jaro a podzim je dražší a stojí 115 EUR (11.2.-31.5. a 13.9- 30.11.), zima a horké léto je levnější za 85 EUR (1.12.-10.2 a 1.6.-12.9.). Hoteloví hosté mají slevu a při zakoupení více her (balíček 3 nebo 5 her) dostanete také slevu.

Stejnomený pětihvězdičkový hotel Korineum je menší, ale velmi příjemný. Nenabízí takový luxus a zázemí jako nejlepší golfové hotely v Beleku, ale vynahrazuje to podle mě překvapivě dobrou cenou, příjemným personálem a naprosto úchvatným hřištěm. Nenabízí koncept all inclusive, ale hosté využívají většinou polopenzi. Je zde dobrá ala carte restaurace, příjemný bar s dobrou vinotékou. Večeře jsou bufetové, jinak funguje objednávka ala carte. Seznámili jsme se tam s jedním sympatickým manželským párem z Prahy, hrají golf asi deset let a říkali, že už jsou tady poosmé. Podobně mluvila řada dalších hotelových hostů většinou z Británie, Holandska,

Skandinávie, ale byla tam i velká skupina Litevců. Většinou to byla střední a starší generace, která oceňovala pohodovou klidnou atmosféru, příjemné prostředí, dobrou kuchyni a neskutečné hřiště. Pravidelný shuttle vozil hosty k moři na asi dva kilometry vzdálenou hotelovou pláž s restaurací. V areálu byl pěkný vnější bazén s barem. Hned u hřiště byl k dispozici kvalitní driving range a cvičné plochy.

Více informací o hřišti i hotelu naleznete na www.korineumgolf.com.

Kypr má návštěvníkům co nabídnout a je dobrou alternativou i pro golfisty, kteří rádi navštěvují turecký Belek. Jeho křišťálově čisté a po většinu roku teplé moře z něj činí velmi oblíbenou destinaci v celém Středozeří.

